

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
 בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
 שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

מי נגד מי

מאד והפאות שלו נראות כמו פאות מפלסטיק מסרקות היטב ועל פניו משקפים נוצצים ומרבעים. הוא אף ספר לי שפדי לקנות את משקפיו בדק בשבע חנייות!! עד שמצא משהו יפה ומדיק שהוא אוהב ומתאים לו...
 דוד שמעיה הקשיב ושתק.

"יש לכם בפתה גם ילדים שנבחנו משניות בעל פה או מגיעים מקדם ולומדים קדם התפלה?" שאל שמעיה.

גמגם שמעלקע ואמר: "הה... נראה לי שכן. יש כל מיני ילדים שבאים ללמד... בעצם, לא יודע, אני מאמין שיש... אף לא ראיתי..."

הביט שמעיה בחינה עדין על פני שמעלקע ושאל בחביבות: "ומה חשוב יותר, בגדים מחוץ לארץ או התמדה קדם התפלה?", "צ'רור מפתחות או משניות בעל פה?"

נראה לי, שמעלקע, שלפעמים העינים מתעתעות בנו שנחשיב דברים גשמיים קטנים נגד דברים גדולים רוחניים. עלינו להתפעל מהערך האמתי של האדם ולא ממעשיו המגשמיים והטטותיים. כפי שלמדנו הבעל תפלה - לא להעריך אדם לפי כספו ומלבושיו. אלא לפי מדת דבקותו בה' ובמצוותיו.

התפללנו לשמע את התנהגותם הנלוזה והשפלה של מדינת הממון. כל תושב נמדד לפי סכום הכסף שיש באמתחתו. עשיר בעל ממון רב קבל כבוד וחשיבות יתרה. לעמת אדם שלא 'זכה' להרויח די ממון, לא היה נחשב בעיניהם כלל. כחיה ועוף היה נדמה בעיניהם. אף לא זכה לכנוי אדם. כלם כנו אותו חיה או עוף! כי אין לו ממון, הרי שאינו שוה יותר מעוף...

כך חתכו ראשים וגזרו אנשים כאדם הגוזם עצים ביער...

יש כסף - יש אדם. אין כסף - יש חיה!

דוד שמעיה הגיע להתארח בשבת אצל בני משפחתו הדירים בירושלים לכבוד שמחת הלדת נכדו הראשון. שמעלקע שמח מאד. תמיד אהב לשוחח עם דודו החביב שמעיה. יש לו לשמעיה און קשבת והתענינות רבה סביב החידר וילדי כפתו. המתין שמעלקע בצפיה דרוכה לסיום הסעודה, בו יפסע יחד עם הדוד היקר בשלוח ויספר לפניו את כל ספוריו וחיותיו.

בדרךם לשלום זכר, ספר שמעלקע בהתלהבות: "יש לי בפתה חברים חבר'מנים, מצלחים וחכמים. למשל, איצי הולך תמיד עם בגדים יקרים שקנו לו רק בחוץ לארץ. לדודי יש הרבה מפתחות אשר חלקם אפלו מפתחות של רכבים אמתיים! שוקי מביא לפתה ממתקים חלביים ומחלקם לחבריו הקרובים. גם אני מקבל...! אה, שכחתי לספר לה על רובי שתמיד מקפיד להיות מסדר מאד

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י"ב - מבעל תפלה (2)

וכן היה קצוב אצלם, כשיש לו כף וכף ממון הוא סתם בן אדם. ואם יש לו עוד פחות מזה הוא חיה או עוף וכיוצא. והיה אצלם חיות רעות ועופות, דהינו כשיש לו רק כף וכף הוא נקרא אריה אנושי. (בלשון אשכנז איין מענטשליכר לייב)

וכן פיוצא בזה שאר חיות רעות ועופות וכו', דהינו שלפי מעוט ממונו הוא רק חיה או עוף וכו',

פי עקר היה אצלם הממון, ומעלה ודרגא של כל אחד היה רק לפי הממון.

ונשמע בעולם, שיש מדינה כזו,

והיה הבעל-תפלה מתאנח על זה, והיה אומר: מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות על ידי זה?!

ונמצאו אנשים מאנשיו של הבעל תפלה הנ"ל, ולא שאלו את דעתו כלל,

והלכו לשם, אל המדינה הנ"ל, להחזירם למוטב, כי היה להם רחמנות גדול עליהם על שנתעו כל-כף בתאות ממון, ובפרט שהבעל תפלה הנ"ל אמר שהם יכולים לילך ולתעות יותר ויותר, כנ"ל, על פן הלכו אלו האנשים

ויהי היום, והיה מדינה, שהיה שם עשירות גדול, שהיו כלם עשירים, אף היה דרכם והנהגתם זר ומשנה מאד, כי הכל היה מתנהג אצלם כפי העשירות, שהיה ערך מעלת כל אחד ואחד כפי העשירות שלו, שמי שיש לו כף וכף אלפים או רבבות יש לו מעלה זו,

ומי שיש לו כף וכף ממון יש לו מעלה אחרת, וכן פיוצא בזה. כל סדר המעלות היה אצלם כפי הממון של כל אחד ואחד,

ומי שיש לו כף וכף אלפים ורבבות כפי הסכום, שהיה קצוב אצלם הוא מלך.

וכן היה להם דגלים, שמי שיש לו כף וכף ממון הוא בדגל זה, ויש לו אותו המעלה פלונית באותו הדגל. ומי שיש לו כף וכף ממון הוא בדגל אחר, ויש לו שם איזה מעלה באותו הדגל לפי ערך ממונו.

והיה קצוב אצלם. כמה ממון יהיה לו, ויהיה נחשב באותו הדגל במעלה פלונית, וכמה ממון יהיה לו, ויהיה נחשב בדגל אחר באיזה מעלה, וכן הדרגה והמעלה של כל אחד ואחד היה הכל כפי הממון, כפי מה שהיה קצוב אצלם.

הַנִּלְאָל אֶל אוֹתוֹ הַמְדִינָה הַנִּלְאָל, אוֹלֵי יַחֲזִירוּ אוֹתָם לְמוֹטָב.

וְהִלְכוּ לְשֵׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְדִינָה הַנִּלְאָל, וְנִכְנְסוּ לְאַחַד מֵהֶם, מִסְתַּמָּא נִכְנְסוּ לְאִיזָה חֲתָיָה (דְּהֵינּוּ לְאָדָם, שֶׁהוּא קָטָן בְּמַעְלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סֵף מוֹעֵט, שֶׁהִיא נִקְרָא אֶצְלָם חֲתָיָה, כַּנִּלְאָל).

וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדַרְכָּם, אֲשֶׁר בְּאַמֶּת אֵין זֶה תִּכְלִית כֻּלָּל, וְעֵקֶר הַתִּכְלִית הוּא רַק עֲבוֹדַת ה' וְכוּ' וְלֹא שָׁמַע לָהֶם כֻּלָּל, כִּי כָּבֵד נִשְׁתַּרְשַׁת אֶצְלָם, שֶׁעֵקֶר הוּא רַק הַמָּמוֹן.

וְכֵן הָיָה מְדַבֵּר עוֹד עִם אַחֵר וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם־כֵּן. וְהוּא (הֵינּוּ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַבַּעַל־תְּפִלָּה הַנִּלְאָל) הָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ; וְהִשִּׁיב לוֹ זֶה הָאִישׁ, שֶׁדַּבֵּר עִמּוֹ. וַיִּתֵּר מִזֶּה אֵין לִי פְּנָאֵי כֻּלָּל לְדַבֵּר עִמָּךְ.

שְׁאֵלוֹ: מִפְּנֵי מָה? הִשִּׁיב לוֹ: הֵייתָ שֶׁאַנְחָנוּ כְּלָנוּ מוֹכְנִים עִתָּה לְעֵקֶר מִן הַמְדִינָה לִילָף לְמְדִינָה אַחֶרֶת בְּאֲשֶׁר שָׂרְאִינוּ, שֶׁעֵקֶר הַתִּכְלִית הוּא רַק הַמָּמוֹן, עַל כֵּן נִסְכַּם אֶצְלָנוּ לִילָף לְמְדִינָה, שֶׁשֵּׁם יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת מָמוֹן, דְּהֵינּוּ שֵׁשׁ שָׁם עֵפֶר, שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנָּה זָהָב וְכֶסֶף, עַל כֵּן אָנוּ צְרִיכִים עִתָּה לִילָף כְּלָנוּ אֶל אוֹתָהּ הַמְדִינָה.

גַּם נִסְכַּם אֶצְלָם, שֶׁהֵם רוֹצִים, שֶׁיְהִיוּ אֶצְלָם כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת גַּם־כֵּן, דְּהֵינּוּ שְׂמִי שֶׁיְהִיָּה לוֹ

כָּל־כֶּף מָמוֹן כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה הוּא יְהִיָּה כּוֹכֵב, כִּי מֵאַחַר שֵׁשׁ לוֹ כָּל־כֶּף מָמוֹן יֵשׁ לוֹ הַכֹּחַ שֶׁל אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב, כִּי הַכּוֹכֵב מְגַדֵּל הַזָּהָב, כִּי מֵה שֵׁשׁ עֵפֶר, שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנָּה זָהָב, זֶהוּ מַחֲמַת הַכּוֹכֵב שֶׁמְגַדֵּל בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם עֲפָרוֹת זָהָב. נִמְצָא שֶׁהַזָּהָב הוּא נִמְשָׁף מִן הַכּוֹכְבִים, וּמֵאַחַר שֵׁשׁ לְאַחַד כָּל־כֶּף זָהָב, נִמְצָא שֵׁשׁ לוֹ כֹּחַ אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב, וְעַל כֵּן הוּא בְּעֲצָמוֹ כּוֹכֵב. וְכֵן אָמְרוּ, שֶׁיְהִיוּ אֶצְלָם מְזֻלוֹת גַּם כֵּן, דְּהֵינּוּ כְּשִׁיְהִיָּה לְאַחַד כֶּף וְכָף כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה הוּא יְהִיָּה מְזֻל. וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מְלֶאכִים, הַכֹּל כְּפִי רַבּוּי הַמָּמוֹן, כַּנִּלְאָל,

עַד שֶׁהִסְפִּימוּ בִּינֵיהֶם, שֶׁיְהִיוּ לָהֶם גַּם־כֵּן אֱלֻקוֹת, שְׂמִי שֶׁיְהִיָּה לוֹ רַבּוּי מָמוֹן הַרְבֵּה כֶּף וְכָף אֱלָפִים וּרְבֻבוֹת כְּפִי מֵה שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה הוּא יְהִיָּה אֱלוֹק, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵאֱלָקִים שׁוֹפְעֵי בּוֹ כָּל־כֶּף מָמוֹן, עַל כֵּן הוּא בְּעֲצָמוֹ אֱלוֹק. וְכֵן קִיְמוּ וְעָשׂוּ כֻּלָּל הַנִּלְאָל.

שאלות לחידודא

כחן 38אך:

מעשה י"ב מבעל תפילה (2)

ד. לאיזה אנשים של המדינה של עשירות נכנסו אנשי הבעל תפילה, לדבר איתם על התכלית?

- מסתמא לאנשים שנקראים כוכב
- מסתמא לאנשים שנקראים חיה
- מסתמא לאנשים שנקראים מלאך

ה. מדוע האנשים של המדינה של עשירות רצו לעבור למדינה אחרת?

- כי שם היי הרבה עשירים
- כי שם יש עפר שעושין ממנו זהב וכסף
- כי משנה מקום משנה מזל

ו. איזה דרגות היה במדינה של עשירות?

- כוכב, מזלות,
- מלאכים, אלקות
- שתי התשובות נכונות

ז. האם למדת את המעשה השבוע?

- רציתי
- פעם
- פעמיים

א. מי היה מלך במדינה של עשירות?

- מי שיש לו כך וכך אלפים ורבבות כסף, כפי הסכום שהיה קצוב אצלם
- מי שהוא גבור גדול
- הנכד של המלך הראשון

ב. מי היה נקרא חיה או עוף במדינה הנ"ל?

- מי שהיה מתנהג כחיה ועוף
- מי שהיה בוכה להשם יתברך תמיד
- כשיש לו רק כך וכך כסף, לפי מיעוט ממונם

ג. מה היה אומר הבעל תפילה על המדינה של עשירות?

- היה מתאנח ואומר מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות
- היה אומר מה איכפת לי מהם
- היה מתאנח ואמר להן שאין להם תקוה

בעומק המעשה

במה דרגות רבינו מפרט שהיה ר"ל למדינה של עשירות?

תשובות על מעשה י"ב מבעל תפילה (1)

בבמה ובאיזה דברים עסקו הבעל תפילה עם אנשיו מחוץ לישוב?

7 דברים: בתפילות ושירותות ותשבחות וודויים ותעניתים וסגופים ותשובה

דעם רבינ'ם
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך